

Giuseppe Antonio

Brescianello

Partita V

arranged for theorbo

by

Maciej Kończak

Copyright © 2024, Maciej Kończak

maciejkonczaklute@gmail.com

www.maciejkonczak.com

This edition of *Partita no. 5* Giuseppe Antonio Brescianello (c.1690-1758) for theorbo has been published within *Konferencja Lutniowa* [Polish Lute Conference] during *XI Festiwal Lutniowy w Gostyniu* [11th Lute Festival in Gostyń] in 2024.

The manuscript being a source of arrangement consists of 18 Partitas by G.A. Brescianello for gallichone solo. It is housed in the collection of Saxon State and University Library Dresden and its' signature is Mus.2364-V-2¹. *Partita no. 5 in B-flat major* consists of: *Aria*, *Allegro*, *Menuet* and *Trio*, and *Gigue*.

Gallichone and theorbo in tuning based on common features of *Accords nouveaux* variant 5. and *Nouvel accord ordinaire*

Gallichone is a lute instrument, usually having 6 courses, scale length of 70 cm and fourth-third tuning². Theorbo in tuning based on common features of *Accords nouveaux* variant 5. and *Nouvel accord ordinaire* is a lute with possibilities of bass instrument, harmonic instrument and a melodic instrument due to its' typical ambitus. Taking under consideration that the three top courses of gallichone and theorbo are tuned to the same sounds (d1 a f) and that the scale of theorbo reaches G1³, it creates the possibility to make an edition of partita without limitations typical for 6-course gallichone's ambitus. Analysing composition of G.A. Brescianello in the bass line you can notice transpositions of sounds up an octave, which changes the stepwise movement of a second. This phenomenon is caused by technical limitations of the instrument. Making the edition its' author has made his own interpretation of the bass line, as well as has used octave jumps in the bass ostinato in order to enrich the artistic impression and the flavour of this composition.

¹ <https://digital.slub-dresden.de/werkansicht/dlf/106639/1> [access: 8.01.2024].

² Schlegel A., Lüdke J., *Die Laute in Europe*, Menziken 2011, p. 367.

Partita no 5 G.A. Brescianello is written for 6-course gallichone in modified tuning; its' 6th course is tuned to a sound that is minor third higher than usually and as an effect the distance between 5th and 6th course is major second.

³ The author uses theorbo as well. It's 14th course is tuned to F# and as an effect its' 13th course with G1 is the lowest one.

Theorbo in implemented tuning⁴ used by the author of the arrangement became popular in the 18th century due to one of the best lutenists, S.L. Weiss (1687-1750). However, this instrument never received its own specific name in line with its' character. In the literature it is usually described as *theorbo in d*, *Weiss theorbo* or *German theorbo*⁵. The tuning discussed by A. Schlegel and J. Lüdtke in *Die Laute in Europa 2* is described as *NAO ohne 1. Chor*⁶. This name can mislead the reader into believing that the tuning with typical intervals in the five top courses came into being in the first half of the 18th century. Compositions for lutes with these intervals (between five top open courses) were written in the beginning of the 17th century and F.-P. Goy catalogued this tuning as *Accords nouveaux* variant 5⁷. The abovementioned information and idea of the author of this edition about usage of the tuning based on common features of *Accords nouveaux* variant 5. and *Nouvel accord ordinaire*⁸ for different lutes in the creation of arrangement of compositions from different historical epochs as well as for playing *basso continuo* disqualify the name *NAO ohne 1. Chor* as a proper one.

In this edition the French tablature with five lines is used. This decision has been taken due to historical⁹ and practical reasons alike. A baroque lute player taught to play repertoire with French tuning¹⁰ would not have problems with finding the sounds on theorbo in tuning based on common features of *Accords nouveaux* variant 5. and *Nouvel accord ordinaire*, being aware that they have to skip the first course of the baroque lute in order to find the proper sounds of the theorbo.

Maciej Kończak

⁴ E.G. Baron, *Herrn Barons Abhandlung von dem Notensystem der Laute und der Theorbe*, in: *Historisch-kritische Beyträge zur Aufnahme der Musik*, Bd. 2, ed. F.W. Marpurg, Berlin 1756, p. 119-123.

⁵ This name refers also to swan neck lute.

⁶ The name *NAO ohne 1. Chor* comes from the musicologists' terminology, where the most popular tuning of the baroque lute is called *Nouvel accord ordinaire* (NAO). In this context tuning of the theorbo is identical to the tuning of the baroque lute without the first course of the baroque lute.

⁷ F.-P. Goy, *Les sources manuscrites de la musique pour luth sur les Accords Nouveaux*, ÉDITION AUGMENTÉE 2008, ed. A. Schlegel, https://accordsnouveaux.ch/images/Downloads/PDF-08-Abhandlung/Abhandlung_Goy.pdf [access: 15.12.2023].

⁸ Tuning of the 14-course theorbo: d1 a f d A G F E D C B1 A1 G1 F#

⁹ The lute compositions from the late baroque are usually written in the French tablature (this applies to the Partita no. 5 by G.A. Brescianello as well).

¹⁰ *Nouvel accord ordinaire*.

Niniejsze opracowanie Partity nr 5 Giuseppe Antonio Brescianello (c.1690-1758) na teorbę zostało opublikowane w ramach *Konferencji Lutniowej* odbywającej się podczas *XI Festiwalu Lutniowego w Gostyniu* w 2024 roku.

Rękopis będący źródłem intawolacji zawiera 18 Partit na gallichon solo G.A. Brescianello. Manuskrypt znajduje się w zbiorach Saksońskiej Biblioteki Państwowej i Uniwersyteckiej w Dreźnie i został oznaczony sygnaturą Mus.2364-V-2¹. Partitę nr 5 B-dur tworzą: *Aria*, *Allegro*, *Menuet* i *Trio* oraz *Gigue*.

Gallichon i teorba w stroju opartym o cechy wspólne dla *Accords nouveaux* wariantu piątego i *Nouvel accord ordinaire*

Gallichon to instrument z rodziny lutni występujący najczęściej w wersji 6-chórowej o długości menzury zbliżonej do 70 cm z zastosowanym strojem kwartowo-tercjowym². Teorba w stroju opartym o cechy wspólne dla *Accords nouveaux* wariantu piątego i *Nouvel accord ordinaire* to lutnia łącząca w sobie zalety instrumentu basowego, harmonicznego, a poprzez typowy dla niej ambitus, także prowadzącego melodię. Zważywszy, że pierwsze trzy chóry gallichonu jak i teorbę posiadają identyczne strojenie (d1 a f), a dodatkowo rozpiętość teorbę sięga do G1³, daje to możliwość opracowania partity bez ograniczeń związanych z ambitusem 6-chórowego gallichonu. Analizując kompozycję G.A. Brescianello można zauważyć częste łamanie i skoki oktawowo linii basowej wynikające z ograniczeń technicznych instrumentu. Intawolując partitę na teorbę autor niniejszego opracowania dokonał interpretacji kierunku linii basowej jak i zastosował przerzuty oktawowo basu ostinato w celu wzbogacenia wyrazu artystycznego i koloru kompozycji.

¹ <https://digital.slub-dresden.de/werkansicht/dlf/106639/1> [dostęp: 8.01.2024].

² Schlegel A., Lüdke J., *Die Laute in Europe*, Menziken 2011, s. 367.

Partita nr 5 G.A. Brescianello przeznaczona jest na gallichon 6-chórowy ze zmodyfikowanym strojem – chór szósty podwyższony jest o tercję małą, dlatego odległość między piątym i szóstym chórem wynosi sekundę wielką.

³ Autor wykorzystuje teorbę, na której czternasty chór wystrojony jest do dźwięku Fis, dlatego najniższym dźwiękiem jest G1 na chórze trzynastym.

Teorba z zaimplementowanym strojem⁴, którego używa autor intawolacji, rozpowszechniła się w XVIII wieku za sprawą jednego z najwybitniejszych lutnistów S.L. Weissa (1687-1750). Instrument tego typu nie doczekał się finalnej nazwy i w literaturze występuje jako: *teorba w d*, *teorba Weissa*, *teorba niemiecka*⁵. Omawiany strój przez A. Schlegela i J. Lüdtke w *Die Laute in Europa 2* określony jest jako *NAO ohne 1. Chor*⁶. Nazwa ta może błędnie sugerować powstanie stroju o charakterystycznym układzie interwałowym pierwszych pięciu chórów instrumentu dopiero w pierwszej połowie XVIII wieku. Kompozycje na lutnie o tych odległościach interwałowych (między nieskracanymi pierwszymi pięcioma chórami) powstawały już na początku wieku XVII, a F.-P. Goy skatalogował taki strój jako wariant piąty *Accords nouveaux*⁷. Mając na uwadze powyższe informacje oraz ideę autora niniejszego opracowania o wykorzystywanie stroju opartego o cechy wspólne dla *Accords nouveaux* wariantu piątego i *Nouvel accord ordinaire*⁸ na różnych instrumentach z rodziny lutni w tworzeniu intawolacji kompozycji z różnych okresów historycznych oraz realizacji *basso continuo* określenie *NAO ohne 1. Chor* nie może zostać przyjęte.

W opracowaniu wykorzystano tabulaturę francuską, pięcioliniową. Asumptem do zastosowania tego rodzaju notacji były powody historyczne⁹ jak i praktyczne. Lutnista barokowy wykształcony na repertuarze przeznaczonym na strój francuski¹⁰ nie powinien mieć problemów z identyfikacją brzmiących dźwięków na teorbie w stroju opartym o cechy wspólne dla *Accords nouveaux* wariantu piątego i *Nouvel accord ordinaire* mając na uwadze, że należy pominąć chór pierwszy lutni barokowej aby określić tożsame wysokości na teorbie.

Maciej Kończak

⁴ E.G. Baron, *Herrn Barons Abhandlung von dem Notensystem der Laute und der Theorbe*, w: *Historisch-kritische Beyträge zur Aufnahme der Musik*, Bd. 2, red. F.W. Marpurg, Berlin 1756, s. 119-123.

⁵ Pod tym wyrażeniem umieszcza się także lutnię barokową z łabędzią szyją.

⁶ Określenie *NAO ohne 1. Chor* wywodzi się z nazwania przez muzykologów stroju najczęściej używanego na lutni barokowej jako *Nouvel accord ordinaire* (NAO). W tym kontekście, strój teorbby jest tożsamy ze strojem lutni barokowej z pominięciem pierwszego chóru lutni barokowej.

⁷ F.-P. Goy, *Les sources manuscrites de la musique pour luth sur les Accords Nouveaux*, ÉDITION AUGMENTÉE 2008, ed. A. Schlegel, https://accordsnouveaux.ch/images/Downloads/PDF-08-Abhandlung/Abhandlung_Goy.pdf [dostęp: 15.12.2023].

⁸ Strój dla teorbby 14-chórowej: d1 a f d A G F E D C B1 A1 G1 Fis

⁹ Kompozycje lutniowe z okresu późnego baroku notowane są najczęściej w tabulaturze francuskiej (Partita nr 5 G.A Brescianello również).

¹⁰ *Nouvel accord ordinaire*.

~ 7 ~

Tuning

[illegible]

Partita V

8-Eb
11-Bb

Aria

G.A. Brescianello
arr. M. Kończak

5

9

13

18

22

25

30

34

a /a //a //a //a //a //a //a //a

38

/a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a

44

/a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a

48

/a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a

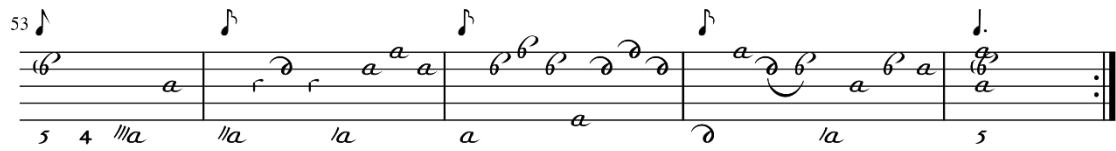
51

/a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a /a

G.A. Brescianello
arr. M. Kończak

8-Eb
11-Bb

© Maciej Kończak

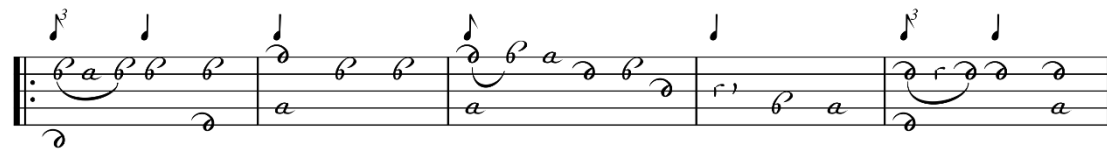
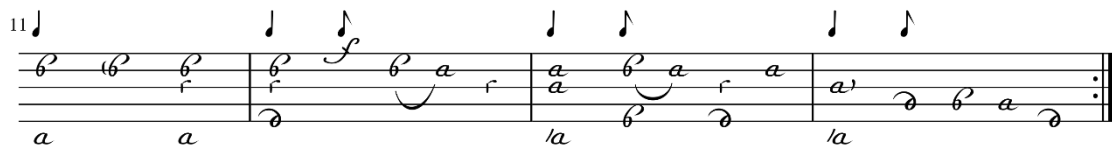

Partita V

8-Eb
11-Bb

Menuet

G.A. Brescianello
arr. M. Kończak

G.A. Brescianello
arr. M. Kończak

8-Eb
11-Bb

24

© Maciej Kończak

Partita V

Gigue

G.A. Brescianello
arr. M. Kończak

8-Eb
11-Bb

5 5 5 //a //a //a 4

5 1/a 5 6 7 1/a 5 6

9 7 1/a //a //a 1/a a

12 1/a 5 6 7 1/a

16 6 5 4 //a 4 5 6 7 1/a 4 1/a

20 1/a a 1/a 1/a a

24 a a a a a a a a

28 a 1/b //a //a

